

ΓΟΥΓΙΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ

Ο ΟΘΕΛΛΟΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΘΕΟΤΟΚΗ

5—

ΠΡ. ΜΟΥΣ. Καλά, κύριε, δὲν παίζουμε πλιά.

ΧΩΡΑΤ. Ἄν ἔχετε καμία μουσική ποῦ νὰ μὴν ἀκούεται, ἐμπρός, ξαναρχίστε· μὰ καθὼς λένε, ὁ στρατηγὸς δὲν ἔχει μεγάλη ἔγνοια ν' ἀκούει μουσική.

ΠΡ. ΜΟΥΣ. Δὲν ἔχουμε καμία τέτοια, κύριε.

ΧΩΡΑΤ. Τότες βάλτε τὴ μαντούρα τῆς γκαϊδας σας μέσα στὸ ἀσκή της, γιὰτὶ θέλω νὰ φύγω. Ἀμέτε, σκορπιστεῖτε στὸν ἀγέρα, φευγάτε.

Οἱ μουσικοὶ φεύγουν.

ΚΑΣ. Μ' ἀκούει ὁ τίμιος φίλος μου;

ΧΩΡΑΤ. Ὁχι, τὸν τίμιο φίλο σου δὲν τὸν ἀκούω, ἀλλὰ ἐγὼ ἀκούω ἐσένα.

ΚΑΣ. Σὲ παρακαλῶ, ἀφῆσέ τα αὐτὰ τὰ ἀστεία καὶ πάρε το γιὰ δικό σου αὐτὸ τὸ φτωχὸ τσεκίني. Ἄν ἡ ἀρχόντισσα ποῦ ὑπηρετεῖ τὴ γυναῖκα τοῦ στρατηγοῦ μας εἶναι σηκωμένη, εἰπές της πῶς ἔνας κάποιος Κάσσιος τὴν παρακαλεῖ γιὰ μία μικρὴ χάρη: θέλει νὰ τῆς εἰπεί δύο λόγια. Τὸ κάνεις;

ΧΩΡΑΤ. Ἀπὸ τὸν ὕπνο εἶναι σηκωμένη, κύριε, κι' ἂν ἔχει τὴν ὄρεξη νὰ σηκωθεῖ γιὰ ν' ἔρθει ἐδῶ, πρέπει νὰ φανῶ πῶς τὴν εἶδοποιῶ.

ΚΑΣ. Κάμε το, καλέ μου φίλε.

Ὁ Χωρατεντὴς φεύγει. Ἐρχεται ὁ Γιάγος.

Ἐσὺ εἶσαι, Γιάγο; Ἐδῶ ἦρθες μὲς τὴν ὥρα.

ΓΙΑΓ. Δὲν πῆγες στὸ κρεβάτι σου καθόλου;

ΚΑΣ. Ὁχι, γιὰτὶ πρὶν χωριστοῦμε, ἡ μέρα

εἶχε χαράξει. Ἐγὼ ἔλαβα τὸ θάρρος

τῆς γυναικὸς σου, Γιάγο, νὰ μὴνύσω

θὰ τὴν παρακαλέσω νὰ μὲ κάμει

Νὰ ἰδῶ τὴν ἀγαθὴ τὴ Δεσδεμόνα.

ΓΙΑΓ. Σοῦ τήνε στέρνω εὐτύς· καὶ θὰ πασκίσω

Μὲ τρόπο νὰ σοῦ βγάλω ἀπὸ τὴ μέση

Τὸ Μαῦρο· κ' ἔτσι ἐσὺ γιὰ τὴ δουλειά σου

Πιὸ ἐλεύτερα μπορεῖς νὰ κουδεντιάσεις.

ΚΑΣ. Ἀπὸ καρδιάς σ' εὐχαριστῶ. (Ὁ Γιάγος φεύγει).

[Δὲν ξέρω

Φλωρεντινὸ πλὺ τίμιον καὶ καλόνε.

Ἐρχεται ἡ Αἰμιλία.

ΑΙΜΙΛΙΑ. Καλὴ σου μέρα, ὑπασιπστή, λυπιέμαι

Γιὰ τὴν περίστασή σου· μὰ ἔλα βέβαια

θὰ διορθωθοῦν ἐμίλησε γιὰ σένα

Τῆς γυναικὸς τοῦ ὁ στρατηγός· τὰ δίκια

Θερμὰ σοῦ πῆρε ἡ Δεσδεμόνα· ὁ Μαῦρος

Ἀπάντησε, ποῦ αὐτός, πῶχους χτυπήσει,
Στὴν Κύπρο χαίρεται ἄκουσμα μεγάλο·
Κ' ἔχει ἐδικούς πολλούς, καὶ φρόνιμο εἶναι·
Γι' αὐτὸ νὰ μὴ σὰ θέλει, μὰ κηρύχνει·
Πῶς σ' ἀγαπᾷ κ' ἡ ἀγάπη του δὲν ἔχει·
Ἀνάγκη ἀπὸ μεσίτες γιὰ ν' ἀδράξει·
Τὴν πρώτῃν εὐκαιρίαν καὶ νὰ σοῦ δώσει·
Τὴ θέση σου καὶ πάλι.ΚΑΣ. Ἀλλά, κυρία,
Παρακαλῶ σε, ἂν εὐλογο τὸ κρίνεις,
Καὶ ἂν βολετὸ εἶναι, κάμε με νὰ λάβω
Τὴ χάρη νὰ μιλήσω μοναχός μου
Λίγες στιγμὲς τῆς Δεσδεμόνας.ΑΙΜΙΛΙΑ. Ἐλκ
Μαζῇ μου, ἂν θέλεις, καὶ θὰ σ' ὁδηγήσω
Σὲ μέρος, ἐπου θάχεις τὸν καιρὸ σου
Ὅλη σου τὴν καρδιά νὰ τῆς ἀνοίξεις.ΚΑΣ. Κυρία, σοῦ μένω ὑπόχρεος γιὰ τὴ χάρη.
Φεύγουν.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Μία κάμαρη στὸ καστέλλι.

Ἐρχονται ὁ Ὁθέλλος, ὁ Γιάγος καὶ μερικοὶ ἀρχόντοι.

ΟΘΕΛ. Δὲς τοῦ πιλότου, Γιάγο, αὐτὸ τὸ γράμμα.

Καὶ πᾶς νὰ πάρε· τὰ σεβασματά μου

Στὴ γερούσια. Κι' ἀφοῦ τὸ κάμεις, ἔλα

Νὰ μ' εὔρεις· στὰ ὀχυρώματα πηγαίνω.

ΓΙΑΓ. Μάλιστα, στρατηγέ. Θὰ κάμω ὅ,τι εἶπες.

Φεύγει.

ΟΘΕΛ. Πάμε νὰ ἴδουμε τὰ ταμπούρια, κύριοι;

ΑΡΧΟΝΤΟΙ. Ἐρχόμεστε κατόπι σου, στρατάρχη.
Φεύγουν

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Τὸ περιβόλι τοῦ καστελλιοῦ.

Ἐρχονται ἡ Δεσδεμόνα, ὁ Κάσσιος καὶ ἡ Αἰμιλία.

ΔΕΣΔ. Κάσσιέ μου, νάσαι βέβαιος πῶς θὰ κάμω

Ὅ,τι μπορῶ, βοήθεια νὰ σοῦ δώσω.

ΑΙΜ. Κάμε, κυρία μου, ὅ,τι μπορεῖς, τί ἀλήθεια

Πικράθηκε καὶ ὁ ἄντρας μου, σὰ νάταν

Τὸ ἀτύχημα δικό του.

ΔΕΣΔ. Ὁ ἐκεῖνος εἶναι

Ἄνθρωπος τίμιος. Κάσσιε, πίστεψέ μου
Πῶς θέλω φίλοι νᾶστασε ὅπως πρῶτα
Ἐσύ κι' ὁ σύζυγός μου.
ΚΑΣ. Ὅ,τι κι' ἂν γίνει,
Σπλαχνιστικά κυρία, ὁ Μιχάλης Κάσσιος
Ποτὲ δὲ θάναι τίποτα ἄλλο πάρεξ
Ἐνός πιστός σου δοῦλος.

ΔΕΣΔ. Τὸ γνωρίζω
Κ' εὐχαριστῶ σε. Ἀγαπᾶς τὸν Ὀθέλλο,
Τόγε γνωρίζεις χρόνους καὶ γιὰ τοῦτο
Ἦ ἀποστροφή του βέβαια δὲ θὰ πάει
Παρέκει ἀπὸ τὴ φρόνιμη ψυχρότη.
ΚΑΣ. Ἀλλά, κυρά μου, τούτη ἡ φρονιμάδα
Τόσον κκιρὸ μπορεί νὰ βασταχτεῖ,
Μὲ τόσο νερούλη καὶ τιποτένια
Θροφή νὰ κουνιέται, δέχως πάψη
Νὰ τὴ γεννοῦν περίστασες τυχαῖες,
Ποῦ, ἐγὼ ὄντας μακρὺ καὶ παρνοντάς μου
Τὴ θέση μου ἄλλος, θε νὰ λησμονήσῃ
Καὶ δούλεψες καὶ ἀγάπη ὁ στρατηγός μου.
ΔΕΣΔ. Μὴν ἔχεις ἔγνοια. Ἐδῶ μπρὸς στήν Αἰμίλια
Τὴ θέση σου σοῦ τάζω. Μείνε βέβαιος
Ποῦ ἔταν ὑποσκαθὼ μιὰ καλωσύνη,
Σὲ τέλος θὰ τὴ φέρω κατὰ γράμμα.
Δὲ θὰ ἡσυχάσῃ ὁ ἄντρας μου μ' ἀγρόπνιες
Θὲ νὰ τὸν ἡμερώσω, θὰ τοῦ λέω
Ὡς ποῦ νὰ χάσῃ κάθε ὑπομονή,
Θὰ γένει τὸ κρεβάτι του σκολεῖο,
Καὶ ξομολογητῇ ἡ τράπεζά του,
Καὶ σ' ἔτι κάνω θε νὰ ἀνακατεύω
Τὸ ζήτημα τοῦ Κάσσιου. Φχαριστήσου
Καλῆτερα ὁ μεσίτης σου πεθαίνει
Παρὰ νὰ παραιτήσῃ τὴ δουλειά σου.
ΑἴΜ. Ὁ στρατηγὸς ἔφτασε ἐδῶ, κυρία.
ΚΑΣ. Δοιπὸν σὲ χαιρετῶ, καλὴ κυρά μου.
ΔΕΣΔ. Μείνε καὶ γόγκω πῶς θὰ τοῦ μιλήσω.
ΚΑΣ. Ὅχι, τώρα, κυρία, καλὰ δὲν εἶμαι
Καὶ τὴ δουλειά μου, ὁ ἴδιος θὰ χαλοῦσα.
ΔΕΣΔ. Κάμε, ὅπως θέλεις. (Ὁ Κάσσιος φεύγει).

Ἐρχονται ὁ Ὀθέλλος κι' ὁ Γιάγος.

ΓΙΑΓ. Ἀ! δὲ μ' ἀρέσει αὐτό!
ΟΘΕΛ. Τί λές;
ΓΙΑΓ. Ἐγώ;
Τίποτα, κύριε... πλὴν δὲν ξέρω.
ΟΘΕΛ. Αὐτὸς
Πῶφυγε ἀπ' τὴ γυναίκα μου εἶναι ὁ Κάσσιος;
ΓΙΑΓ. Ὁ Κάσσιος; Ὅχι βέβαια, κύριε. ὁ νοῦς μου
Δὲν τὸ χωράει πῶς θάφυγε σὰ φταίστης,
Κλεφτά, ἔταν σ' εἶδε νᾶρχεσαι.
ΟΘΕΛ. Πιστεύω
Ποῦ ἦταν αὐτός!
ΔΕΣΔ, Καλὸ στὸν κύριό μου!
Μιλοῦσα μ' ἔταν ποῦ γυρεύει κάτι
Καὶ ποῦ ἡ ἀγανάκτησή σου τόγε λυόγει.

ΟΘΕΛ. Ποιὸς εἶναι αὐτός;
ΔΕΣΔ. Ὁ ὑπακοιστής σου ὁ Κάσσιος.
Καλέ μου, ἂν ἴσως ἔχω κάποια χάρη,
Ἦ δύναμη, γιὰ νὰ σε συγκινήσω,
Ἀς τόγε συμπιθῇς τώρα, ἀμέσως.
Ἄν ἄνθρωπος δὲν εἶναι ποῦ σταλήθεια
Σ' ἀγαπᾶ κι' ἂν δὲν ἔσφαλε ἀπὸ ἀμάθεια
Κι' ὅχι μὲ γνώτη, τότε πλὴν δὲν ξέρω
Τὰ πρόσωπα τὰ τίμια νὰ διακρίνω.
ΟΘΕΛ. Ἦταν ἐκεῖνος πῶφυγε;
ΔΕΣΔ. Ναί, βέβαια.
Καὶ τόσο ταπεινὰ ποῦ μῶχει ἀφήσει
Τῆς πίκρας τοῦ ἑνα μέρος στήν καρδιά
Γιὰ νὰ πονῶ μαζὶ τοῦ. Ἀγαπημένε,
Ἐνᾶκραξέ τον.
ΟΘΕΛ. Ὅχι εὐτός, γλυκειά μου.
Ἄλλη στιγμὴ.
ΔΕΣΔ. Μὰ γλιγῶρα.
ΟΘΕΛ. Γιὰ σένα,
Χαρά μου, ὅσο πρωτίτερα μπορέσω.
ΔΕΣΔ. Ἴσως στὸ δείπνο, ἀπόψε.
ΟΘΕΛ. Ἀχ! ὅχι ἀπόψε.
ΔΕΣΔ. Στὸ γιῶμα τότες αὔριο.
ΟΘΕΛ, Δὲ θὰ φάω
Στὸ σπίτι. οἱ καπετᾶνοι μὲ καλέσαν
Στὸ κάστρο.
ΔΕΣΔ. Τότες αὔριο τὴ βραδεῖα.
Ἦ Τρίτη τὸ πρωί, ἡ τὸ μεσημέρι
Τὴν Τρίτη, ἡ τὴ βραδεῖα, ἡ Τετάρτη αὐγὴ.
Εἰπάς, παρακαλῶ σε ὁ ἴδιος πότε,
Μὰ τὸ πολὺ πολὺ σὲ τρεῖς ἡμέρες.
Εἶναι μετανωμένος στήν ἀλήθεια
Γιὰ τὸν κοινὸν ὁμῶς νοῦ τὸ φταξιμό του—
Ἄν βγάλεις πῶς, ὡς λένε, στοὺς πολέμους
Μὲ τοὺς πλὴν ἄξιους δίνεται παράδειγμα—
Σφάλμα εἶναι ποῦ παιδεύεται περίσσια
Καὶ μὲ κρυφὴ ἀνασκύντια. Πότε νᾶρθῃ;
Ὀθέλλο, πές μου ὁ νοῦς μου θὰ ἀπορούσε,
Ἄν κάτι μοῦ ζητοῦσες καὶ τὸ ἀρνιόμουν,
Ἦ ἂν τόσο ἀργοποροῦσα.— Ἀκοῦς ἐκεῖ!
Γιὰ τὸ Μιχάλη Κάσσιο, ποῦ τὸν εἶχες
Μεσάτορα, ποῦ σοῦ παίρνε τὰ δίκια
Ὅσες φορές ἐγὼ γιὰ σὲ ἐμιλοῦσα
Ἀσκημα, τόσες δυσκολίες νὰ βρίσκω
Γιὰ νὰ τοῦ δώκεις πάλι τὸ βιβλίό του!
Πίστεψέ μου, ἐγὼ θάκανα πολλά...
ΟΘΕΛ. Φτάνει, παρακαλῶ, ἔταν θέλει ἄς ἔρθῃ.
Τίποτα δὲ μπορῶ νὰ σοῦ ἀρνηθῶ.
ΔΕΣΔ. Δὲν εἶναι χάρη αὐτὴ; τὸ ἴδιο θάταν
Ἄν σοῦ ζητοῦσα νὰ φορεῖς χερόχτια,
Οὐσιαστικὰ νὰ γεύσαι θροφή,
Νᾶσαι ζεστός, ἡ ἂν σὲ παρακαλοῦσα
Τὸ ὠφέλιμο νὰ κάνεις στὸν ἑαυτό σου.
Μὰ ἔταν θὰ σοῦ γυρέψω κάποια χάρη,
Ποῦ μ' αὐτὴν τὴν ἀγάπη σου σ' ἀλήθειαν

Θά δοκιμάσω, αὐτὴ θά ναι· βάρειά
 Καὶ δυσκολίες μεγάλες θ' ἀπαντήσῃ.
 ΟΘΕΑ. Τί ποτα δὲ σοῦ ἀρνιῶμαι· κι' ἀπὸ σένα
 Σ' ἀντάλλαγμα ζητῶ ὡς κι' ἐγὼ μιὰ χάρη·
 Αἰγες στιγμῆς μονάχον νὰ μ' ἀφήσεις.
 ΔΕΣΔ. Ἐγὼ νὰ σ' τὸ ἀρνηθῶ; Ὁχι. Γειά σου, κύριε.
 ΟΔΕΑ. Γειά σου, γλυκειά μου· εὐτὺς θάρθῶ νὰ σ' εὐρω.
 ΔΕΣΔ. Αἰμίλια πᾶμε· ἔ, τι σοῦ ἀρέσει κάμε.
 Σὲ σένα ὑπάκουγ' μένω, ἔπως κι' ἂν εἴσαι.

Ἡ Λεοδεμόνα καὶ ἡ Αἰμίλια φεύγουν.

ΟΘΕΑ. Πλάσμα πολὺ ἀγαθὸ! Ἄς χαθεῖ ἡ ψυχὴ μου,
 Μὰ σ' ἀγαπᾶω, κι' ἂν πλιὰ δὲ σ' ἀγαπᾶω,
 Τὸ χάος ξανάρθε!

ΓΙΑΓ. Εὐγενικέ μου κύριε...

ΟΘΕΑ. Αἱ Γιάγο, τί εἶπες!

ΓΙΑΓ. Ὁ Μιχάλης Κάσσιος,

Σὰν ἤθελες νὰ πάρεις τὴν κυρά μας,

Τὸν ἔρωτά σας γνώριζε;

ΟΘΕΑ. Ἐξέρε δλα,

Ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Τί ρωτᾷς;

ΓΙΑΓ. Γιὰ νὰ πειστεῖ μονάχα ὁ στοχασμός μου,
 Χωρὶς κακία.

ΟΘΕΑ. Ποιὸς στοχασμός σου, Γιάγο;

ΓΙΑΓ. Δὲν τῆξερα πῶς ἦταν γνωρισμένοι.

ΟΘΕΑ. Ναι, καὶ συχνὰ μεσάτοράς μας ἦταν.

ΓΙΑΓ. Ἀλήθεια;

ΟΘΕΑ. Ἀλήθεια, ἀλήθεια, ναι, σ' αὐτὸ τί βρίσκεσαι;

Μήπως δὲν εἶναι τίμιος;

ΓΙΑΓ. Τίμιος, κύριε;

ΟΘΕΑ. Ναι, τίμιος, τίμιος!

ΓΙΑΓ. Κύριε, ἀπ' ἔ, τι ξέρω...

ΟΘΕΑ. Τί ἔχεις στὸ νοῦ;

ΓΙΑΓ. Στὸ νοῦ, κύριέ μου;...

ΟΘΕΑ. «Στὸ νοῦ, κυριέ μου;» Ἀντίλαλος αὐτὸς

Γίνηκε, μὰ τὰ οὐράνια, τῆς φωνῆς μου,

Σὰ νᾶκουσε στὸ νοῦ του κάποιο τέρας

Πάρα ἄσκημο γιὰ νὰ τὸ φανερώσει.

Κάτι θὰ συλλογιέσαι. Ἀπὸ τώρα

Σ' ἄκουσα ποῦ εἶπες, «δὲ μ' ἀρέσει αὐτὸ»

Ὅταν ὁ Κάσσιος ἔδωκεν ἀπὸ δῶθε.

Τί δὲ σ' ἀρέσει; Κι' ἔταν σοῦπα ποῦ εἶταν,

Ὅσον κκιρὸ κρυφὰ τὴν ἀγαποῦσα,

Ὁ μυστικός μου, ἐφώνηξες: «Ἀλήθεια;»

Κ' ἐσοῦφρωτες κι' ἐσίμωτες τὰ φρύδια,

Σὰ νᾶθελες νὰ κλείσεις στὸ μυαλό σου,

Κάποια φριχτὴν ἰδέα. Μὰ ἂν μ' ἀγαπᾷς,

Φανέρωτέ μου τί ἔχεις στήν καρδιά σου.

ΓΙΑΓ. Πῶς σ' ἀγαπᾶω, τὸ ξέρεις.

ΟΘΕΑ. Τὸ πιστεύω

Καὶ γι' αὐτὸ τίμιος εἶσαι καὶ πιστὸς

Καὶ ζιιάζεις κάθε λέξη, πρὶν τῆς δώκεις

Πνοή, γιὰ τοῦτο τὰ μισόλογά σου

Περσότερο μὲ σκιαζοῦν τί στὸ στόμα

Ἐνοῦ φαυλόδιου δολεροῦ καὶ ψεύτη

Θάταν αὐτὰ κοινὲς δολοπλοκίες.

Ἀλλὰ στὸ στόμα ἀνθρώπου ποῦναι δίκαιο;

Κατηγορίες εἶναι κρυφὲς ποῦ βγαίνουν

Ἀπὸ καρδιά ποῦ πάθος τὴ νικάει.

ΓΙΑΓ. Γιὰ τὸ Μιχάλη Κάσσιο θὰ τοῖμοῦσα

Νὰ τὸ δοκισθῶ πιστεύω ποῦναι τίμιος.

ΟΘΕΑ. Ἐχω καὶ γὼ τὴν ἴδια γνώμη.

ΓΙΑΓ. Οἱ ἀνθρώποι

Θᾶπρεπε καθὼς φαίνονται καὶ νᾶναι,

Κι' ἂς μὴ φαίνονταν τίμιοι, ἔτσι δὲν εἶναι.

ΟΘΕΑ. Πρέπει κανεὶς νὰ φαίνεται; ἔπως εἶναι.

ΓΙΑΓ. Τότες λοιπὸς κι' ὁ Κάσσιος εἶναι τίμιος.

ΟΘΕΑ. Σ' αὐτὰ τὰ λόγια κάτι ἀκόμα κρύβεις.

Παρακαλῶ σε, μίλειε ἔπως μίλεις

Στὴ σκέψη σου, καθὼς ὥρολογιέσαι,

Καὶ στοὺς χειρότεροὺς σου στοχασμοὺς

Δῶσε τὲς πλὶδ κακίς ὀνομασίες.

ΓΙΑΓ. Συμπάθησε, κυριέ μου, ἐγὼ χρωστάω

Ὑποταγὴν σὲ κάθε ὑπερησία,

Ὅχι ἔμω, καὶ νὰ κάνω ἔ, τι μποροῦνε

Κ' οἱ σκλάβοι νὰ μὴν κάνουν, ἂν δὲ θέλουν.

Τὴ σκέψη μου νὰ δείξω; Εἰπές τὴν ψεύτρα

Καὶ τιποτένια! Ποιὸ εἶναι τὸ παλάτι

Ποῦ μέσα του ἀσκημίς ποτὲ δὲ μπαίνουν;

Ποιὸς τόσο ἀγνή, καρδιά ἔχει ποῦ ὑποψίες

Ἀκάθαρτες στὰ σπλάχνα του, σιμὰ

Στὴ νόμιμη τὴ σκέψη, δὲ δικάζουν,

Δὲν κρίνουν, καὶ μ' αὐτὴν δὲ συνεζρεοῦν;

ΟΘΕΑ. Τὸ φίλο σου δολιεύεσαι, ἂν πιστεύεις

Πῶς εἶναι ἀδικημένος κι' ἂν τὸ αὐτὸ του

Δὲν τ' ἀφίνεις τί σκέπτεσαι ν' ἀκούσει.

ΓΙΑΓ. Παρακαλῶ σε, — ἂν καὶ εἶναι δυνατὸ

Στὲς ὑποψίες μου νᾶμαι γελασμένος.

Ἀφοῦ, τὸ ὁμολογῶ, εἶναι ἐλάττωμά μου

Νὰ ξανοίγω τὰ φταίσματα τῶν ἄλλων,

Κ' ἡ ζήλεια μου φαντάζεται συχνὰ

Σφάλματα ποῦ δὲν εἶναι, — ἂς μὴν προτέξει

Ἡ γνώση σου στὰ λόγια ἐνοῦ ποῦ τόσο

Ἄτελα συλλογιέται, καὶ φροντίζει

Δικές σου μὴ βλατίζει στὲς τυχαίες

Καὶ τὲς ἀθέβαιες παρατήρησές του.

Δὲν εἶναι γιὰ ἡσυχία καὶ γιὰ καλὸ σου,

Ὅτε ἀντρίκιο καὶ φρόνιμο καὶ τίμιο,

Γιὰ μέν, τὸ νὰ εἶπῃ τί συλλογιῶμαι.

ΟΘΕΑ. Τί λές;

ΓΙΑΓ. Τοῦ ἀντρός καὶ τῆς γυναίκας, κύριε,

Τὸ καθ'αὐτὸ πετράδι τῆς ψυχῆς τους

Τῶνομα τὸ καλὸ εἶναι. Ὅποιος μοῦ κλέψει

Τὸ πουγγί μου, μοῦ κλέπτει ἕνα κουρέλλι.

Κάτι ποῦναι μὴδὲν. Ἦταν δικό μου,

Εἶναι δικό του, καὶ χιλιάδες πρῶτα

Σκλάβοι τους τῶχαν· μὰ ὅπου ἀντίς μοῦ ἀρπάξει

Τῶνομα τὸ καλὸ, μοῦ παίρνει κάτι

Ποῦ δὲν τότε πλουταίνει, ἐνῶ στάλῃθαι

Ἐμὲ φτωχὸ μὲ κάνει.

ΟΘΕΑ. Μά τὰ οὐράνια
Θέλω νὰ ἰδῶ τί σκέφτεσαι.
ΓΙΑΓ. Κι' ἂν εἶχες
Στὸ χέρι τὴν καρδιά μου, δὲ θὰ μπόρειες,
Κι' οὔτε δὲν πρέπει ὅσο εἶμαι φύλακός της.
ΟΘΕΑ. Ἀ!
ΓΙΑΓ. Ὡ ἀπ' τῇ ζήλει φυλάξου, κύριέ μου,
Τὸ τέρας πῶχει πράσινα τὰ μάτια,
Ποῦ τῇ θροφῇ του, πρὶν τῇ φάει, τὴν παίζει.
Εἶναι εὐτυχὴς ὁ δόλιος ποῦ γνωρίζει
Τὴν τύχη του καὶ πλὴν δὲν ἔχει ἀγάπη,
Μά, ὡ τί στιγμὲς στὰ βράσανα περνάει,
Αὐτὸς ποῦ λαχταρᾷ μὰ καὶ υποψιάζει,
Ποῦ τρέμει κι' ὅμως τρυφερὰ ἀγαπάει!
ΟΘΕΑ. Ὡ δυστυχία!
ΓΙΑΓ. Εἶναι πλούσιος ὁ φτωχὸς
Ποῦ ἥσυχος ζεῖ καὶ πλούσιος ἀρκετά.
Μά, εἶναι φτωχὸς σὰν τὸ χειμῶνα ὁ πῶχει
Πλούτη πολλὰ καὶ σκιάζεται τῇ φτώχει.
Φύλαξε, θεέ, ἀπ' τῇ ζήλει τὴν ψυχὴ
Τῶν ἐδικῶν μου.
ΟΘΕΑ. Αὐτὸ τί νόημα ἔχει;
Πέρασα, λές, στὴ ζήλει τὴ ζωὴ μου
Γιὰ νὰ ἀντιφτιάσω πάντα μὲ γωπές
Ἀφαντασιᾶς τοῦ φεγγαριοῦ τὰ πάθη;
Ὅχι γιὰ μὲ εἶναι ἀπόρρητο ἡ υποψία.
Γιὰ τράγο πούλησέ με, ἂν καταντήσουν
Οἱ ἔγνοιες ποῦ δουλεύουν στὴν ψυχὴ μου
Ἀσύστατες καὶ ἀνούσιες εἰκασίες,
Σὰν καίνας ποῦ ἐσυμπέρανες. Ἐμένα
Ζηλιάρη δὲ μὲ κάνει τὸ νὰ λέν
Πῶς εἶναι ὠραία ἡ γυναίκα μου, πῶς τρώει
Καλὰ, πῶς ἀγαπᾷ τὰς συντροφιές,
Καὶ ἐλευτέρω μιλεῖ καὶ τραγουδάει
Καὶ παίζει καὶ περίφημα χορεύει—
Ὅπου ἀρετὴ εἶναι, αὐτὰ πλὴν ἐνάρετα εἶναι.
Καὶ τὰ ἐλαττώματά μου δὲ με κάνουν
Καθόλου νὰ φοβοῦμαι ἢ νὰ υποψιάζω
Πῶς ἀπιστῇ εἶναι. Αὐτὴ εἶχε μάτια, κι' ὅμως
Μὲ διάλεξε. Ὅχι, Γιάγο, πρὶν ἰδῶ
Δὲν υποψιάζω κι' ὅταν υποψιάσω
Ἀπόδειξη ζητῶ κι' ἂν τήνε λάβω
Τίποτα πλὴν δὲ μνήσκει παρὰ τοῦτο:
Κάτω μὲ μῖσος κι' ὁ ἔρωτας κ' ἡ ζήλεια!
ΓΙΑΓ. Ἐχω χαρὰ γι' αὐτό, γιατί μπορῶ
Νὰ σοῦ ἀποδείξω μ' ἀνοιχτὴν καρδιά
Πόσο σέβας κι' ἀγάπη ἔχω γιὰ σένα.
Ἄκου λοιπὸν τί θὰ σοῦ εἰπῶ γιὰ τώρα
Δὲν ὁμιλῶ γιὰ ἀπόδειξες μὰ τήρα
Τῇ γυναίκα σου, πρόσεχ' τὴν καλὰ
Μὲ τὸν Κάσσιο, τὸ μάτι σου ἄς κοιτάζει
Δίχως ζήλεια καὶ δίχως ξεγνοιασιά.
Δὲ θάθελα ἡ γενναία κ' εὐγενεϊκὰ σου
Ψυχὴ νὰ ἀπατηθεῖ ἀπὸ καλωσύνη.
Πρόσεξε. Τὰ συστήματά γνωρίζω

Τοῦ τόπου μας, ἐγώ. Στὴ Βενετία
Τὸν οὐρανὸν ἀφίνουν οἱ γυναῖκες
Καμώματα νὰ βλέπει πονηρά,
Ποῦ δὲν τολμοῦν στοὺς ἄντρες τοὺς νὰ δείχνουν.
Δὲ λείπει ἡ συνείδησή τους νὰ μὴν κάνουν
Καθόλου τὸ κακό, μὰ νὰ τὸ κρύβουν.
ΟΘΕΑ. Ἔτσι νομίζεις;
ΓΙΑΓ. Ναι γιὰ νὰ σὲ πάρει
Ἐκείνη τὸν πατέρα της γελοῦσε
Κ' ἐνῶ ἔδειχνε πῶς τρέμει καὶ φοβάται
Τὸ βλέμμα σου, περίσσια τὰγαποῦσε.
ΟΘΕΑ. Τόκανε αὐτό.
ΓΙΑΓ. Συμπέρανε λοιπὸν!
Αὐτὴ ποῦ μπόρειε, τόσο νέα, νὰ παίρνει
Μὴν ὀψῇ ποῦ τὰ μάτια τοῦ γονιοῦ της
Τόκανε σὰν ἰδρὸ σφιχτὰ νὰ κλειοῦνε,
Τόσο ποῦ αὐτὸς ὑπόψιασε μαγειές...
Ἀλλὰ εἶμαι πᾶρα τολμηρός, γυρεύω
Συμπάθειο ταπεινὰ ποῦ σὲ ἀγαπᾷ
Τόσο πολὺ.
ΟΘΕΑ. Γιὰ πάντα ὑπόχρεος σοῦ εἶμαι.
ΓΙΑΓ. Βλέπω ποῦ αὐτὸ σὲ σύγχυσε λιγάκι.
ΟΘΕΑ. Ὅχι, ὄχι.
ΓΙΑΓ. Στὴν ἀλήθεια τὸ φοβοῦμαι!
Δὲ λησμονεῖς ἐλπίζω ποῦ ὅ,τι σοῦ εἶπα
Προέρχεται ἀπὸ ἀγάπη. Ἀλλὰ τὸ βλέπω,
Ταράχτηκες γι' αὐτό, παρακαλῶ σε,
Μὴ βρασιστεῖς στὰ συμπεράσματά μου,
Στὰ λόγια μου μὴ δώκεις σημασία
Πλειότερη ἀπ' ὅτιν ἔχει ἡ ἀπλή ἡ υποψία.
ΟΘΕΑ. Ὅχι.
ΓΙΑΓ. Εἶδεμὲ τὰ λόγια μου, κύριέ μου,
Θάχην ἀποτελέσματα ποῦ ὁ νοῦς μου
Δὲν τὰ μετροῦσε. Εἶναι ἀκριβὲς μου φίλος
Ὁ Κάσσιος. Μὰ εἶσαι βλέπω ταραγμένος,
Κύριέ μου.
ΟΘΕΑ. Ὅχι, ὄχι τόσο. Ἐγὼ πιστεύω
Ποῦ ἡ δεσδεμόνα μου ἄσφαλτα εἶναι τίμια.
ΓΙΑ. Χρόνια πολλὰ ἄς σοῦ ζήσει, κι' ἄς μπόρῃσεις
Νὰ τὸ πιστεύεις πάντα.
ΟΘΕΑ. Κι' ὅμως σφάλλει
Κάποτε ἡ φύση.
ΓΙΑΓ. Ναι, κ' ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος!
Ἀπόκοτα μιλῶ. Νὰ μὴ θελήσει
Νὰ πάρει ἀπ' ἔσους τῆς ἐλάχην ἕναν
Τῆς φυλῆς της, τοῦ τόπου της, ὁμοῖό της...
Καθὼς ἡ φύση πάντοτε ὁρμηγεύει,
Σ' αὐτὸ ἄχ! κανεὶς μπορεῖ νὰ μυριστεῖ
Ὅρεξες δικαστρεμμένες, στοχασμοῦς
Ἀφύσικους κι' ἀκάθαρτες μανίες.
Ἀλλὰ συμπάθειο. Ἰδιαίτερα γιὰ κείνην
Δὲν ἔχω αὐτὴν τὴ γνώμη, ἂν καὶ φοβοῦμαι
Πῶς ἡ ἔρεξή της, γέροντας ξανά
Σὲ λογισμοὺς καλῆτερους, θάρχεισει
Τὲς ὁμορφιὲς τοῦ τόπου της μὲ σένα

Νὰ τὲς συγκρίνει, κ' ἴσως μετανοιώσει.
 ΟΘΕΑ. Πήγγινε στὸ κκλό, κ' ἔτι ἄλλο μάθει·
 Μὴ μοῦ τὸ κρύψεις. Πές τῆς γυναικός σου
 Νὰ τὴν παραμονεύει. Σύρε, Γιάγο.
 ΓΙΑΓ. (Φεύγοντας). Τὸ θέλημά σου παίρνω, κύριέ μου.
 ΟΘΕΑ. Γιατί νὰ παντρευτώ; τὸ ξέρω βέβαια
 Ποῦ αὐτὸς ὁ τίμιος ἄνθρωπος γνωρίζει.
 Περότερα, περότερα πολλὰ
 Ἀπ' ὅσα φανερώνει.
 ΓΙΑΓ. (Ξαναγυρίζοντας). Κύριέ μου,
 Θὰ σὲ παρακκλέσω νὰ μὴ ζιάσεις
 Περότερο τὸ πρᾶμα. Στὸν κειρὸ
 Παράτησέ το. Ἄν καὶ κκλό εἶναι ὁ Κάσσιος
 Τῇ θέσῃ του νὰ λάδαι, γιατί βέβαια
 Εἶναι πολὺ ἐπιτήδειος στὴ δουλειά του,
 Μακρὺν γιὰ λίγο βάσταχ' τον, ἂν θέλεις,
 Κ' ἔτσι θὰ ἴδεις ποιὸς εἶναι καὶ πῶς πράζει.
 Πρόσεξε ἂν ἡ κυρά σου δὲ θὰ κάμει
 Τὰ δυσεικά της κ' ἂν δὲ θὰ σὲ βιάσει,
 Ὅσο μπορεῖ, νὰ τὸν ξαναδιορίσεις.
 Πολλὰ ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἴδωμε. Ὡς τόσο σκέψου
 Ποῦ οἱ φόβοι μου εἶναι πάρα ξεπασμένοι,
 (Κ' ἔχω, φοβοῦμαι, αἰτίες νὰ τὸ πιστεῦω)
 Κι' ἀθῶν, παρακκλῶ σε, νόμιζέ την.
 ΟΘΕΑ. Μὴ σκιαζεσαι, ἐγὼ ξέρω νὰ κρατιέμαι.
 ΓΙΑΓ. Ζητῶ τὸ θέλημά σου πάλι, κύριε. (Φεύγει).
 ΟΘΕΑ. Ἄνθρωπος πάρα τίμιος εἶναι αὐτός.
 Κι' ὁ μαθημένος νοῦς του τὴν οὐσίαν
 Σὲ κάθε πράξῃ ἀνθρώπινη γνωρίζει.
 Ἄν τήνε βρῶ ἀνημέρωτο γεράκι,
 Θὰ τῆς σφυρίξω ἀμέσως νὰ πετάξει,
 Καὶ θὰ τὴν ξεπολύσω πρὸς τὸ ἀγέρι
 Νὰ κυνηγᾷ τῆς τύχης, ὡς κ' ἂν εἶναι.
 Δεμένη ἀπὸ τὰ νεῦρα τῆς καρδιάς μου!
 Ἴσως γιατί εἶμαι μαῦρος καὶ δὲν ἔχω
 Τὸ δῶρο νὰ μιλῶ σὰν τὰ κυράκια,
 Ἦ καὶ γιατί! στὸ κατηφόρι κλίνουν
 Τὰ χρόνια μου—ἔμωσ ὅχι καὶ πολὺ—
 Μώφυγε αὐτή! Ἄχ μ' ἀπάτησε καὶ μόνι,
 Παρηγοριά γιὰ μὲ τὸ μῖσος θάνατι!
 Ὡ παντρεῖα κατάρατη! Μποροῦμε
 Τὰ τρυφερά αὐτὰ πλάσματα δικά μας
 Νὰ λέμε, μὰ ὅχι καὶ τὲς ὁρεξίες τους.
 Θὰ προτιμοῦσα νάμουναι καρκάλι
 Καὶ στὴ νοτιά μιᾶς φυλακῆς νὰ ζῶ,
 Παρὰ νὰ ἀφίγσω νὰ χαρεῖ ἕνας ἄλλος,
 Καὶ μιὰ γωνιά στ' ἀγαπημένα σπλάχνα.
 Μὰ αὐτὴ εἶναι τῶν μεγάλων ἡ ἀτυχία:
 Εἶναι προτιμήμενοι οἱ τιποτένιοι.
 Κι' αὐτὸ τύχη μας εἶναι, ἔπως κ' ὁ χάρος.
 Τῆς ἀτιμίας μᾶς γράφει τὴν κατάρα
 Ἦ μοῖρα, ἔτσι ξυπνοῦμε στὴ ζωή!—
 Μὰ νὰ την!...

Ἐρχονται ἡ Δεσδεμόνα καὶ ἡ Αἰμίλια.

Ἄν αὐτὴ εἶναι δολερή,
 Ἄχ τότες κ' ὁ οὐρανὸς μὲ τὸν ἐκνὸς του
 Γελά! Δὲν τὸ πιστεῦω!
 ΔΕΣΔ. Ἐδῶ εἶσαι ἀκόμα.
 Ἀγαπημένε Ὁθέλλο; Σὲ προσμένει
 Τὸ γιῶμα σου κ' οἱ ἀρχόντοι οἱ Κυπριῶτες
 Ποῦ ἐκάλεσες!
 ΟΘΕΑ. Δὲν ἔκαμα καλὰ!
 ΔΕΣΔ. Γιατί εἶναι τόσο ἀδύνατη ἡ φωνή σου;
 Εἶσαι ἄρρωστος;
 ΟΘΕΑ. Ἐδῶ στὸ μέτωπό μου
 Ἔχω ἔναν πόνου.
 ΔΕΣΔ. Σοῦ ἦρθε ἀπ' τὴν ἀγρύπνια.
 Μὰ σοῦ περνᾷ ἀφῆσέ με νὰ σ' τὸ δέσω
 Σφιχτὰ καὶ σὲ μιὰν ὥρα εἶσαι γιαιμένος.
 Τοῦ δένει τὸ κεφάλι μ' ἓνα μαντήλι.
 ΟΘΕΑ. Μικρὸ εἶναι τὸ μαντήλι σου.
 Τὸ βγάξει ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ τ' ἀφίνει νὰ πέσει.
 Ἀφῆσέ το,
 Μονάχο του θὰ γιάνει. Ἀς πᾶμε μέσα.
 ΔΕΣΔ. Πολὺ μοῦ κκοφίνεται ἡ ἀνημπόρεια σου.
 Ὁ Ὁθέλλος καὶ ἡ Δεσδεμόνα φεύγουν.
 ΑΙΜΙΑ. Χαρὰ ἔχω ποῦ ἦρθε τοῦτο τὸ μαντήλι,
 Τὸ πρῶτο δῶρο πῶλαξε ἀπ' τὸ Μάυρο.
 Ὁ ἀλλόκοτος ὁ ἄντρας μου ὡς τὰ τώρα
 Μοῦπε ἑκατὸ φορές νὰ τῆς τὸ κλέψω,
 Μὰ τόσο τὸ ἀγαπᾷ τὸ χάρισμά του
 (Τὴν ἔχει ὀρκίσει αὐτὸς νὰ τὸ φυλάει)
 Ποῦ πάντοτε μάζῃ της τὸ φορεῖ
 Καὶ τὸ φιλεῖ συχνὰ καὶ τοῦ μιλάει.
 Εἶναι ἔτοιμο τὸ ἀντίγραφον τοῦ Γιάγου
 Θένα τὸ δώσω, ἀλλὰ τί θὰ τὸ κάμει;
 Τὸ ξέρει ὁ Θεός· ἐγὼ ὅχι καὶ μονάχα
 Θέλω νὰ φχαριστᾶω τὴν ὁρεξή του.
 Ξανάρχεται ὁ Γιάγος.
 ΓΙΑΓ. Γιατί εἶσαι δῶ; Τί κάνεις μοναχὴ σου;
 ΑΙΜΙΑ. Ἔχω γιὰ σέναν κάτ' μὴ μαλόνεις.
 ΓΙΑΓ. Κάτι γιὰ μέ; Πρᾶμα κοινὸ εἶναι.
 ΑΙΜ. Τί;
 ΓΙΑΓ. Νᾶχει κανεὶς ἀνέμυαλη γυναῖκα.
 ΑΙΜ. Αὐτὸ εἶναι τὸ ὄλο; Πές μου, τί μοῦ δίνει;
 Γιὰ τὸ μαντήλι αὐτό;
 ΓΙΑΓ. Γιὰ ποῖο μαντήλι;
 ΑΙΜ. Γιὰ ποῖο μαντήλι! Μὰ γι' αὐτὸ ποῦ ὁ Μάυρος
 Τῆς Δεσδεμόνας τόχε πρωτοδώσει
 Καὶ ποῦ συχνὰ ἐσὺ μῶλεγες νὰ κλέψω.
 ΓΙΑΓ. Τῆς τόκλεψες;
 ΑΙΜ. Ἄχ ὅχι, στὴν ἀλήθεια.
 Χάμου ἀπὸ ἀμέλεια τ' ἀφῆκε νὰ πέσει.
 Κι' ἀφοῦ ἦταν τυχερὸ μου νάμ' ἐκεῖ,
 Τὸ σήκωσα καὶ ἴδου το.
 ΓΙΑΓ. Δώσε μού το.
 Εἶσαι ἀξιο θηλυκό.

(ἀκολουθεῖ)